

Udpluk fra Esajas' Bog

Gud vil udrydde folket

(Esajas' Bog kap. 1 vers 1-23)

¹ Denne bog indeholder det, Gud har sagt gennem profeten Esajas, og de syner, han har vist Esajas om Sydriget Juda og hovedstaden Jerusalem. Esajas fik synerne, dengang Uzzija, Jotam, Akaz og Hizkija var konger over israelitterne i Juda.

²⁻³ Esajas siger:

Hele universet skal spidse ører, hør, hvad Gud siger:

»Selv et æsel kan finde hjem til sin foderkrybbe,
selv en okse vil kendes ved sin ejer.

Men mit eget folk, Israel, vil ikke kendes ved mig
og skænker mig ikke en tanke.

Jeg har taget mig kærligt af jer, mine børn,
jeg har opdraget jer omsorgsfuldt, mit folk,
men I vil ikke se mig mere.

⁴ Det ender grusomt for jer.

I er skyldige.

I er onde børn,
spolerede møgunger.

I har selv forladt mig.

I har hånet mig og vendt ryggen til mig.

⁵ I har åbenbart stadig ikke lært det,
så hvor skal jeg give jer det næste slag?

Jeres hoveder er allerede ét stort sår,
jeres hjerter er smadrede.

⁶ Der er ikke ét sted på hele jeres krop, der ikke er ramt,
der er kun ubehandlede skrammer og betændte sår.

⁷ Jeres land er øde, og byerne er brændt ned.

Jeres fjender sætter ild til jeres marker for øjnene af jer,
landet er en ørken,
det ligger i ruiner.

⁸ Jerusalem på Zionbjerget er overladt til sig selv

som en enlig hytte midt på en mark,
som en belejret by.

⁹ Hvis ikke jeg havde ladet nogle få af jer overleve,
var det gået jer som indbyggerne i Sodoma og Gomorra.
Dem udryddede jeg, fordi de brød alle mine love og opførte sig frygteligt.

¹⁰ Lyt til mine ord og mine formaninger.

¹¹ Hvor har I fået den idé, at jeg vil have flere offergaver?

Jeg har fået nok af kød og fedt,
jeg vil ikke have mere blod fra jeres offerdyr.

¹² Når I kommer for at tilbede mig,
hvem har så bedt jer om at trampe rundt i mit tempel?

¹³⁻¹⁴ I skal ikke komme med jeres formålsløse ofre.
Jeg kan ikke udstå deres ækle røgelseslugt,
jeg kan ikke klare flere af jeres nymånefester og helligdage,
og jeg kan ikke fordrage jeres ædegilder.

¹⁵ Når I står der med hænderne i vejret og beder, kigger jeg væk.
Om I så beder dagen lang, hører jeg ikke efter,
for der er blod på jeres hænder!

¹⁶ Så vask jer dog.
Vask jeres onde handlinger væk, så jeg ikke længere skal se på dem.
Stop dette modbydelige cirkus.

¹⁷ Lær at gøre det gode, og vær retfærdige.
Hjælp dem, der bliver undertrykt,
beskyt de svage og sårbare,
tag jer af enker og forældreløse børn.

¹⁸ Lad mig vise jer, hvad jeg mener:
Om så I drypper af blod på grund af jeres svigt,
kan I stadig blive rene som nyfalden sne.
Selv hvis I er blodrøde af svigt,
kan I stadig blive så hvide som uld.

¹⁹ For hvis I adlyder uden brok, skal I nok få det godt.

²⁰ Men hvis I modsætter jer, bliver I dræbt af jeres fjenders sværd.

²¹ Jerusalem, min ellers så trofaste by, opfører sig som en luder
og går i seng med afguder.

Jerusalem, der engang var så god og ordentlig, er nu en by fuld af mordere.

²² Dit fine sølv, Jerusalem, er blevet forurennet,
og din vin er fortyndet med vand.

²³ Dine magtgale ledere gør oprør mod mig og samarbejder med tyve.

De elsker bestikkelse,

og de halser rundt for at få gaver.

Men de svage tager de sig ikke af,

og de udsatte beskytter de ikke.«

Sådan siger Gud.

Historien om vingården

(Esajas' Bog kap. 5 vers 1-16)

¹ Esajas fortæller en historie om en god vens vinhøst: Min ven havde en vingård på en bjergside med god, fed jord. ² Han pløjede jorden, fjernede stenene og plantede den til med den fineste, røde vindruerart. Han byggede et vagttårn midt i vingården og et anlæg til at presse saften ud af druerne. Han forventede en høst af søde vindruer, men der kom kun rådne frugter.

³ Han sagde: »Nu spørger jeg jer, alle indbyggere i Jerusalem: ⁴ Hvad mere kunne jeg have gjort for min vingård? Jeg gjorde alt og forventede søde og gode druer. Hvorfor voksede der så kun rådne druer frem?«

⁵ Han fortsatte: »Nu skal I høre, hvad jeg vil gøre. Jeg vil fjerne beskyttelsen rundt om min vingård, så den bliver brændt ned. Jeg river stenmuren ned, så planterne bliver trampet i stykker af vilde dyr.

⁶ Jeg vil stoppe med at pleje min vingård, så den går i forfald. Den vil gro til med ukrudt. Jeg vil forbyde skyerne at regne på den, så planterne tørrer ud.«

⁷ Det er jer israelitter i Juda, fortællingen handler om! Det er Gud, der er vinbonden, hans vinmark er et billede på hele Israel, og hans elskede planter er et billede på Juda. Gud forventede lydighed af jer, hans folk, men han fik lovløshed. Han forventede ansvarlighed af landet, men der kom kun ynkelige råb om hjælp. ⁸ I vil komme til at fortryde det, I forbrydere, der opkøber hus efter hus og det ene stykke jord efter det andet, så der ikke er mere land tilbage til andre.

⁹ Himlens Hersker har sagt til mig: »Alle de huse skal komme til at stå tomme. Store og flotte er de, men ingen skal bo i dem. ¹⁰ En stor vingård på ti hektar land skal kun give en enkelt tønde vin i udbytte, og en stor mængde såsæd vil kun give en lille smule korn.«

¹¹ Det ender grusomt for jer, der fra tidlig morgen styrter rundt efter øl, og jer, der bliver hængende til langt ud på natten, opkogte og blussende af vin. ¹² I fester højlydt til larmende musik, og I opdager slet ikke alt det, Gud gør for jer. ¹³ Derfor skal I sendes ud af jeres land, for I forstår ingenting. De rige skal sulte, almindelige mennesker skal tørste. ¹⁴ Dødsriget skal åbne sit bundløse gab, og både

de rige, de fattige og de fordrukne skal forsvinde ned i det. ¹⁵ De skal bøje sig, de skal ydmyges, og de overlegne må slå blikket ned. ¹⁶ Men Gud, Himlens Hersker, er retfærdig, når han dømmes og straffer. Sådan kommer hans storhed til udtryk.

Esajas bliver profet

(Esajas' Bog kap. 6)

¹ Esajas fortæller om, hvordan han blev profet: Her er historien om, hvordan Gud første gang talte til mig. Det år kong Akaz døde, fik jeg et syn, hvor Gud sad på en høj trone i templet. Det nederste af hans kappe alene fyldte hele rummet. ² Han var omgivet af serafer, himmelske væsener, der spyede ild, og som hver havde tre par vinger. De skjulte deres ansigt med to af vingerne og dækkede deres fødder med to andre for at skærme sig mod det, der er urent. De sidste to vinger brugte de til at flyve, mens ³ de råbte til hinanden: »Himlens Hersker er hellig. Hele jorden mærker hans storhed.« ⁴ Deres råb fik templets fundament til at ryste, og hele templet blev fyldt med røg.

⁵ Jeg råbte forfærdet: »Jeg har regnet ud, hvad der er ved at ske. Men nu er det ude med mig. For jeg er uren som resten af mit folk, og min mund er ikke værdig til at tale på Guds vegne. Jeg kan ikke være hans profet, som han vil have mig til. Nu har mine øjne tilmed set Himlens Hersker i al hans storhed, og ingen kan se Gud og overleve.« ⁶ En af seraferne tog med en tang et stykke glødende kul fra alteret og kom flyvende hen til mig. ⁷ Serafen lod kulstykket røre ved min mund og sagde: »Nu har dette kul fra det hellige alter rørt ved dine læber, så din skyld er fjernet, og dine forbrydelser er tilgivet. Dine læber er rensede, så du kan give Guds ord videre.«

⁸ Jeg hørte Gud kalde på mig: »Hvem skal jeg sende? Hvem vil gå ud og tale på mine vegne?« Men nu sagde jeg modsat før: »Det vil jeg! Send mig!« ⁹ Gud sagde til mig: »Gå ud og sig til mit folk: Hvor meget I end lytter, kommer I ikke til at forstå noget. Hvor meget I end ser, så vil I aldrig indse noget.«

¹⁰ Gud sagde også noget, som kun var til mig:

»Læg et slør hen over deres forstand,
gør dem tunghøre og halvblinde.

Når de ikke kan se eller høre,
kan de heller ikke fortryde og ændre deres liv,
så jeg bliver nødt til at tilgive dem.«

¹¹ Jeg spurgte, hvor lang tid det dog skulle blive ved, og Gud svarede:
»Indtil byerne står som vindblæste spøgelsesbyer,
indtil husene er tomme,

og indtil jorden er blevet til vild ørken.«

¹² Gud selv flytter jer til et fjernt sted,
så jeres eget land bliver gudsforladt og mennesketomt.

¹³ Er der en tiendedel af landet tilbage,
så skal dyrene komme og gnave det ned.

Men det skal gå, som når en eg eller et terebintetræ bliver fældet.
Der bliver en stub tilbage, og denne særlige stub skyder friske skud.

Et stort lys

(Esajas' Bog kap. 8 vers 23 – kap. 9 vers 6)

²³ Mørket skal ikke vare evigt.
Gud har tidligere forbandet og ødelagt det område,
hvor stammerne Zebulon og Naftali regerer.
Men nu vil han genrejse det.

¹ Det folk, der famler sig frem i mørket, skal få et stort lys at se.
Det skal lyse på os, der bor i mørkets og dødens land.

² Gud, du giver os storhed og glæde.
Vi skal juble,
ligesom man gør, når høsten er overstået,
ligesom man gør, når krigen er forbi,
og man deler krigsbyttet imellem sig.

³ For du har fjernet den vægt, der tvang vores skuldre ned,
du har knækket slavepiskerens stok,
ligesom dengang du lod helten Gideon vinde over Midjans hær.

⁴ Soldaternes støvler og deres blodige kapper
bliver smidt på bålet og brændt.

⁵ For et særligt barn er født her mellem almindelige mennesker,
vi har fået en søn.

Han skal regere over os, når han bliver voksen.
Han skal kaldes 'den kloge rådgiver,
den stærke Gud,
den beskyttende far,
den evige fredskonge'.

⁶ Han skal blive en stor hersker,

og den fred, han giver til hele sit kongerige, skal vare for altid.
Hans magt hviler på godhed fra nu af og altid,
men det er kun, fordi Gud elsker sit folk så inderligt, at han lader det ske.

Ørkenen skal blomstre

(Esajas' Bog kap. 35 vers 1-10)

¹⁻² Det tørre land skal glæde sig,
ørkenen skal juble,
den skal blomstre med liljer,
og den skal blomstre med roser,
den skal udstråle overstrømmende lykke.
Ørkenen bliver lige så frodig som Libanon,
lige så smuk som Karmelbjerget og Saronsletten.
Der viser Gud sin overvældende storhed.

³ I skal hjælpe hinanden.
Gør gigtplagede hænder stærke,
støt svage knæ,
⁴ sig til dem med urolige hjerter:
»Vær ikke bekymrede og bange, for Gud er her nu,
han straffer vores fjender,
han kommer og redder os.«

⁵ Så skal de blinde pludselig se,
de døve skal høre.

⁶ De lamme kan gå igen,
de stumme synger af glæde.

Vandet strømmer i det tørre land,
der løber bække i ørkenen,
⁷ det brændende sand bliver til en oase,
den udtørrede jord bliver til en kilde,
og på det tørre sted, hvor sjakalerne boede, vokser der nu siv.

⁸ Der skal gå en vej igennem landet.
Den skal kaldes for den hellige vej,
og kun Guds folk skal gå på den,
den skal være helt fri for tåber.

⁹ Der skal ikke være løver eller rovdyr.
Det skal være en vej for dem, Gud har reddet.

¹⁰ De går syngende hjem til Jerusalem på den vej,
fyldt af evig glæde,
omringet af fryd og jubel,
og al sorg forsvinder.

Gud belønner sit folk

(Esajas' Bog kap. 40 vers 1-11)

¹ Esajas giver israelitterne et budskab fra Gud:

»I skal trøstes,
mit folk skal beroliges.«

Sådan siger Gud.

² Han taler blidt til Jerusalem og fortæller byen,
at slaveriet er forbi,
at indbyggerne er tilgivet.

Gud har allerede straffet byen rigeligt for alt det,
dens indbyggere har gjort forkert.

³ En stemme sagde:

»Ryd en vej for Gud i ørkenen,
byg en lige vej for vores Gud i vildmarken.

⁴ Dalene skal hæves,
bjergene og højene skal sænkes,
bakkede landskaber skal jævnes ud.

⁵ Alle skal se Guds overvældende storhed.
Gud selv har sagt det.«

⁶ En stemme sagde: »Råb!«

Og jeg svarede: »Hvad skal jeg råbe?«

Stemmen svarede: »Råb, at alle mennesker er som græs,
at de visner lige så hurtigt som blomsterne på marken.

⁷ Græsset bliver tørt, og blomsterne visner,
når Gud sender den støvede vind.

⁸ Menneskene tørrer ud og visner,
men Guds ord varer evigt.«

⁹ Dem, der bringer godt nyt til Jerusalem, skal gå op på et højt bjerg

og råbe de gode nyheder
uden at frygte, at der vil ske dem noget.
De skal sige til alle byerne i Juda, at Gud kommer.
¹⁰ Han er stærk,
han har magten.
Han belønner sit folk.
¹¹ Ligesom en hyrde passer han på sin fåreflok,
han viser dem vejen,
han holder de små lam i sin favn.

Guds udvalgte

(Esajas' Bog kap. 42 vers 1-9)

¹ Gud siger:
»Her er den, jeg har udvalgt,
han er den, jeg støtter.
Det er ham, jeg har valgt til at arbejde for mig, ham elsker jeg.
Jeg har givet ham min ånd,
og han skal sørge for retfærdighed til alle.
² Han råber ikke, han hæver ikke stemmen,
han taler ikke højt på gadehjørnerne.
³ Han knækker ikke mennesker, der er ved at gå i stykker,
og han slukker ikke det lys, der er ved at gå ud.
Han sørger for, at retfærdigheden vinder.
⁴ Han giver ikke op, før han har indført retfærdighed på hele jorden.
De fjerne lande venter på det, han vil lære dem om min lov.«

⁵ Gud skabte himlen og spændte den ud over jorden,
han bredte jorden ud med alt, hvad der gror på den,
han gav åndedræt til menneskene,
han gav liv til alle.
⁶ Han siger: »Min udvalgte, jeg har kaldt på dig,
fordi jeg vil skabe retfærdighed på jorden.
Jeg tager din hånd,
du skal være en garanti for aftalen med mit folk,
og du skal være et skinnende lys for alle.
⁷ Du skal åbne de blindes øjne,
du skal slippe fangerne løs fra fængslet,

du skal befri dem, der sidder i fangehullet.

⁸ Jeg er Gud!

Jeg bøjer mig ikke for nogen,
og jeg tilbeder ingen gudestatuer.

⁹ Alt det, jeg har forudsagt, er sket,
og nu forudsiger jeg nye ting.

Jeg fortæller om dem, før de sker.«

Vær ikke bange

(Esajas' Bog kap. 43 vers 1-7)

¹ Gud, som skabte dig,
ham, som formede dig,
han siger nu gennem mig:

»Vær ikke bange, for jeg har reddet dig.

Jeg har givet dig dit navn, du er min.

² Når du er i problemer, er jeg der sammen med dig,
når du krydser floden, bliver du ikke skyllet væk,
når du går igennem ild, bliver du ikke forbrændt,
flammerne kan ikke få fat i dig.

³ For jeg er din Gud,
jeg, Israels hellige Gud, er din redningsmand.

Jeg giver Egypten til dine fjender som betaling for din frihed,
og også Nubien og Seba,

⁴ for du er så vigtig for mig,
jeg elsker dig.

Jeg betaler for dig med mennesker,
hele befolkninger giver jeg for dit liv.

⁵ Vær ikke bange, for jeg er hos dig.

De israelitter, der er fanget i øst, bringer jeg hjem,
og dem, der er fanget i vest, samler jeg sammen.

⁶ Jeg siger til fangevogterne i nord, at de skal give israelitterne til mig,
og til fangevogterne i syd, at de skal slippe dem fri.

Mine sønner skal komme hjem fra de fjerne lande,
og mine døtre skal komme hjem fra verdens ende.

⁷ Alle, der tilhører mit folk, som jeg har skabt, skal komme hjem.

Guds udvalgte lider

(Esajas' Bog kap. 52 vers 13 – kap. 53 vers 12)

¹³ Gud siger: »Jeg har givet min udvalgte lykken med sig, og han skal overgå alle.

¹⁴ Mange blev chokerede, fordi han var så ødelagt, han lignede ikke et menneske.

¹⁵ Alligevel skal han overvælde verdens folk.

Konger bliver tavse, når de får ham at se,

for de har aldrig hørt om noget lignende,

de har aldrig troet, at det kunne være muligt at overvinde så stor modstand.«

¹ Hvem kunne tro på det, der blev fortalt?

Hvem forstod, hvor stærk Gud er?

² Den udvalgte voksede op foran Gud som en spire fra en rod i den tørre jord.

Han var grim.

Vi så på ham, men vi kunne ikke lide, hvad vi så.

³ Vi hadede ham, og vi opgav ham,

han var fuld af smerte og ramt af sygdom, så vi kiggede væk, vi syntes ikke, han var noget værd.

⁴ Men han tog vores sygdomme på sig,

han bar vores smerte, så vi selv slap fri.

Vi så ham som en, der blev slået og pint af Gud.

⁵ Han blev gennemboret på grund af vores lovovertrædelser og knust for vores svigt.

Han blev straffet, så vi kunne få fred.

På grund af hans sår blev vi helbredt.

⁶ Vi flakkede om, som om vi var får,

vi gik vores egne veje,

mens Gud lod al vores skyld ramme ham.

⁷ Han blev pint og mishandlet,

men han beklagede sig aldrig.

Ligesom et lam, der skal slagtes,

eller et får, der er helt stille, mens det bliver klippet,

åbnede han ikke munden.

⁸ Han blev nægtet retfærdighed.

Ingen omkring ham bekymrede sig om, at hans liv på jorden var forbi.

Han blev ramt på grund af vores lovovertrædelser.

⁹ Han blev begravet sammen med forbrydere og onde mennesker, selvom han intet havde gjort galt og aldrig havde sagt et usandt ord.

¹⁰ Men Gud elskede ham, som han havde ofret for at gøre andres svigt godt igen, og han helbredte ham.

Han vil få børn og børnebørn og et langt liv, og Guds vilje bliver synlig igennem ham.

¹¹ Efter al smerten får han lyset at se, og han får dyb visdom.

Gud siger: »Min udvalgte, min gode hjælper, vil vise mange mennesker godhed, og han vil bære deres skyld.

¹² Han skal få en umådeligt stor løn, fordi han gav sit liv for andre.

Han blev opfattet som en, der selv havde overtrådt min lov.

Men han bar mange menneskers skyld, han tog de skyldige menneskers plads.«

Skønheden vender tilbage til Jerusalem

(Esajas' Bog kap. 54 vers 1-10)

¹ »Du skal synge af glæde, Jerusalem, dig, der ikke kunne få børn.

Du skal juble og råbe af lykke, dig, der aldrig fik veer.

For nu skal du som enlig kvinde få flere børn end den kvinde, der er gift,« siger Gud.

² Gør mere plads i dit telt, Jerusalem, udvid teltdugen, du skal ikke spare på den.

Forlæng bardunerne, og slå så teltpløkkerne godt fast.

³ For du skal brede dig mod syd og mod nord, dine børn skal fordrive fremmede folk, og de skal slå sig ned i forladte byer.

⁴ Vær ikke bange, for du bliver ikke spyttet på, pak rædslen væk, for du bliver ikke ydmyget.

Du kan roligt glemme skammen fra din ungdom,
og du behøver ikke længere huske, hvor ydmygende det var at være forladt.

⁵ For din skaber gifter sig med dig.

Himlens Hersker,

Israels Gud,

hele jordens Gud befrier dig.

⁶ Ja, Gud har kaldt på dig, så du kan komme tilbage,

du forladte hustru, som var så ked af det.

»Skulle jeg svigte min ungdoms hustru?«

siger din Gud.

⁷ »Jeg forlod dig ganske kort, men i dyb kærlighed tager jeg dig tilbage.

⁸ I overvældende vrede vendte jeg dig ryggen,

men på grund af min evige loyalitet viser jeg dig nu min kærlighed,«

siger Gud, der befrier dig.

⁹ »Det er ligesom med Noa.

Dengang lovede jeg, at oversvømmelsen aldrig skulle komme igen.

På samme måde sværger jeg nu på, at jeg ikke vil blive vred igen og true dig.

¹⁰ For selvom bjergene rokker, og højene vakler,

kan min kærlighed til dig ikke rokkes,

og mit løfte om fred vakler ikke,«

siger Gud, der viser dig sin godhed.

En ny himmel og en ny jord

(Esajas' Bog kap. 65 vers 17-25 og kap. 66 vers 22)

¹⁷ Nu vil jeg skabe en ny himmel og en ny jord.

Det, der tidligere er sket, vil blive glemt,

ingen vil tænke på det mere.

¹⁸ I skal være evigt glade over det, jeg skaber,

i Jerusalem bliver der ren jubel,

indbyggerne oplever kun fryd.

¹⁹ Jeg vil selv juble over Jerusalem

og glæde mig over jer, mit folk.

Der vil ikke længere eksistere gråd og desperate skrig.

²⁰ Ingen børn vil længere dø som små,

og alle lever et langt liv.

Hvis man dør som 100-årig, anses det for en tidlig død,

og hvis man dør, før man når 100, anses man for at være forbandet.

²¹ I skal bygge huse til jer selv, som ingen jager jer væk fra.

I skal plante vingårde, som I vil få glæde af i mange generationer.

²² Ingen andre skal bo i jeres huse eller spise jeres høst.

I er mit folk, og I skal blive lige så gamle som træer,

I skal selv få glæde af jeres eget arbejde.

²³ Jeres hårde slid vil ikke være forgæves,

I føder ikke børn, som dør med det samme,

for jeg har velsignet jer.

I er mit særlige folk, og det er jeres efterkommere også.

²⁴ Endda før I kalder på mig, svarer jeg,

før I er færdige med at tale, hører jeg jer.

²⁵ Ulven og lammet græsser fredeligt sammen,

løven æder hø som oxen,

mens slangen spiser jord i stedet for at bide mennesker.

Der vil ikke være ondskab eller ødelæggelse

på Zionbjerget i Jerusalem,« siger Gud.

Og det, der starter på Zionbjerget, skal hele verden mærke.

²² »Den nye himmel og den nye jord, som jeg skaber,

skal eksistere i mit lys for evigt.

På samme måde skal mit folk også leve evigt,« siger Gud.